

A

Pedagógiai Programja
Helyi Tantervek – II.

Jazz-zene
Vonós tanszak/Jazz-hegedű

Tartalomjegyzék

JAZZ–HEGEDŰ	4
A jazz–hegedű tanítás feladatai.....	4
Ismertesse meg a tanulóval	4
Fejlessze a tanuló	4
<i>Alakítsa ki a tanulóban</i>	4
Alapfokú évfolyamok „A” tagozat	4
1. évfolyam „A” tagozat.....	4
Fejlesztési feladatok.....	4
Ajánlott tananyag.....	5
Követelmények	5
Év végi vizsga ajánlott anyaga	5
2. évfolyam „A” tagozat.....	5
Fejlesztési feladatok.....	5
Ajánlott tananyag.....	6
Követelmények	6
Év végi vizsga ajánlott anyaga	6
3. évfolyam „A” tagozat.....	6
Fejlesztési feladatok.....	6
Ajánlott tananyag.....	7
Követelmények	7
Év végi vizsga ajánlott anyaga	7
4. évfolyam „A” tagozat.....	7
Fejlesztési feladatok.....	7
Ajánlott tananyag.....	8
Követelmények	8
Év végi vizsga ajánlott anyaga	8
5. évfolyam „A” tagozat.....	8
Fejlesztési feladatok.....	8
Ajánlott tananyag.....	8
Követelmények	9
Év végi vizsga ajánlott anyaga	9
6. évfolyam „A” tagozat.....	9
Fejlesztési feladatok.....	9
Ajánlott tananyag.....	9
Követelmények	10
Év végi vizsga ajánlott anyaga	10
Alapfokú évfolyamok „B” tagozat.....	10
3. évfolyam „B” tagozat.....	10
Fejlesztési feladatok.....	10
Ajánlott tananyag.....	10
Követelmények	11
Év végi vizsga ajánlott anyaga	11
4. évfolyam „B” tagozat.....	11
Fejlesztési feladatok.....	11
Ajánlott tananyag.....	11
Követelmények	12
Év végi vizsga ajánlott anyaga	12
5. évfolyam „B” tagozat.....	12
Fejlesztési feladatok.....	12
Ajánlott tananyag.....	12
Követelmények	12
Év végi vizsga ajánlott anyaga	13
6. évfolyam „B” tagozat.....	13

Fejlesztési feladatok.....	13
Ajánlott tananyag.....	13
Követelmények	13
Év végi vizsga ajánlott anyaga.....	14
Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után	14
„A” tagozaton	14
A tanuló.....	14
„B” tagozaton	14
A művészeti alapvizsga követelményei	14
A vizsga részei	14
A vizsga tantárgyai és időtartama.....	14
A vizsga tartalma.....	14
„B” tagozat.....	15
A vizsga értékelése.....	15
A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök.....	15

JAZZ–HEGEDŰ

A jazz–hegedű tanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulóval

- a jazz és a modern kortárs improvizatív zene főbb irányzatait;
- az irányzatok technikai, zeneelméleti alapelemeit;
- a különböző technikák jellegzetes játékmódját és variációs lehetőségeit;
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait;
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait;
- hallását;
- zenei memóriáját;
- muzikalitását, kreativitását, ritmusérzékét;
- előadói készségét, személyiségét, kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban

- a jazz és a modern kortárs improvizatív zene iránti nyitottságot;
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát;
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát;
- a rendszeres munka igényét;
- az önálló gondolkodás igényét;
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek fejlesztése

- A teljes kvintkör
- A dúr, összhangzatos moll és melodikus moll skálák fokaira épülő hármashangzatok
- A tempó és dinamikai jelek bővebb ismerete. Az amerikai és európai kottákban használt jelzések hasonlóságának és különbségének megismerése.
- Modális skálák
- Harmónia és skála kapcsolata
- Szving stílus alapjai
- Helyes gyakorlási metódus kialakítás
- A klasszikus hegedűtanulmányok alatt elsajátított hegedűjáték és a jazz hegedülés közötti hasonlóságok, különbségek megismerése.

Hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig tanult hangsorok (G, D, A, E és ezek moll hangsorai, az azonos alaphangról induló moll skálák is.) két oktávon oda–vissza. Üres húrok használatával egyenletesség, folyamatosság fejlesztése.
- I, III. fekvés elsajátítása.
- Klasszikus etűdök egyszerű ujjgyakorlatok bővítése. A tanult nyolcad mozgású etűdöket játsszuk külön vonóval először nyújtott ritmusban és külön vonóval felfelé kezdve is.
- Dúr és moll hármashangzatok bontásainak gyakorlása két oktávon.
- A jazz–hegedüléshez szükséges vonókezelés és vonóbeosztás (hosszú és rövid vonózás technika, megismerése).
- A western, szving vonózás, hangkötés: *egész–nyolcad–nyolcad* hangértékek megszólaltatása külön vonóval, a

- váltakozó hangsúlyozás bevezetése a jobb kéz mutatóujja segítségével.
- A hangszer lehetőségei és sajátosságai a jazzben. (A hegedű jazzes megszólaltatásához szükséges lágyabb, levegősebb, laza vonózás kialakítása, vibráto nélküli hangok használata.)
  - Tiszta, intonált hangkép kialakítása két oktávon.
  - Vonó megállításának gyakorlása szinkópás lüktetésnél, mélyen fektetett vonóval.

Improvizációs készség fejlesztése

- Rögtönzési gyakorlatok adott ritmussal, harmóniahangokkal.
- A blues és a szving egyszerű harmóniáinak, frazeálási lehetőségeinek bevezetése. Szvinges (2–4-es) lüktetés kialakítása ritmusgyakorlatokkal, egyszerű jazz–sztenderdek segítségével és II–V–I kadenciák segítségével.
- Egyszerű frazeálás, a rögtönzés kialakításához szükséges patternek megismerése.

Ajánlott tananyag

David N. Baker: A New and Innovative System for Learning to Improvise for Strings

David N. Baker: Stringed Instruments Improvisation, Vol. I (Violin and Viola) and Vol. II Cello and Bass)

Követelmények

Az amerikai és európai kottákban használt jelzések hasonlóságának és különbségének megismerése.

Modális skálák

Harmónia és skála kapcsolata

Szving stílus alapjai

Dúr és moll hármashangzatok bontásai két oktávon.

A western, szving vonózás, hangkötés

Rögtönzési gyakorlatok adott ritmussal, harmóniahangokkal.

A blues és a szving egyszerű harmóniáinak, frazeálás.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott és egy kijelölt skála három oktávon.
- Egy szabadon választott és egy kijelölt jazz etűd
- Egy egyszerű blues vagy jazz–sztenderd előadása a tanult zenei ismeretek és játéktechnika használatával, egyszerű improvizációval.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek fejlesztése

- A dúr, összhangzatos moll és a melodikus moll skálák fokaira épülő négyeshangzatok
- Dúr, moll blues
- Pentaton skálák és modulusaik
- Blues skála
- Bonyolultabb metrumok, 3/4, 5/8, 6/8–ad bevezetése
- Melódia átírása, anticipáció fogalma
- Frázis, motívum kapcsolata az improvizációban
- A portamento fogalma

Hangszerkezelés fejlesztése

- A jazz–hegedüléshez szükséges vonókezelés fejlesztése. (Vonóval, váltakozó ritmizálással).
- Az eddig tanult hangsorok bővítése (F, B, b, és ezek párhuzamos moll skálái és az azonos alaphangról induló moll skálák két oktávon)
- II., IV, V. fekvés megismerése.
- Mélyen befektetett vonózás, a jobb kéz mutatóujjal való hangsúlyozás fejlesztése.
- A „staccato” vonózás bevezetése
- A „pizzicato” játékmód bevezetése. Jobb és bal kézzel is.

- A különböző vibrátók megismerése.
- A vonózásban, mint a fúvós hangszereknél, levegő vétel van, ezért a tanulóban ki kell alakítani az off beat–re induló, megakasztott vonókezelést, ami elősegíti a dallamívek, rögtönzött motívumok összekötését.
- Tiszta, intonált hangkép fejlesztése három oktávon.

Improvizációs készség fejlesztése

- Improvizációs gyakorlatok fejlesztése a harmóniák és a skálák énekelésével, ritmusképletek tapsolásával.
- Triolás, tizenhatodos ritmusgyakorlatok. Ritmusok tapsolása, játszása pengetve és vonóval.
- Jazz–darabok elemzése, transzkripciók gyakorlatai bevezetése.
- A jazz–hegedülésben használatos frazírozás, a rögtönzés fejlesztése adott ritmusban, megadott ütemhosszúságban egyszerűbb kadenciákra.
- A blues és a szving egyszerű harmóniáinak, frazeálási lehetőségeinek fejlesztése.
- Egyszerűbb dallamok, improvizációk, motívumok leírása, elemzése.
- Jazzes lüktetés, a vonóval való ritmizálás, hangsúlyozás fejlesztése.
- Rögtönzési gyakorlatok bluesra. Adott ritmus blues skálával. Kérdés – felelet.
- Zongorakísérettel való előadás bevezetése.

Ajánlott tananyag

David N. Baker: A New and Innovative System for Learning to Improvise for Strings
David N. Baker: Stringed Instruments Improvisation, Vol. I (Violin and Viola) and Vol. II Cello and Bass)

Követelmények

A jazz–hegedüléshez szükséges vonókezelés fejlesztése.
A különböző vibrátók.
Jazz–darabok elemzése, transzkripciók gyakorlatai.
A blues és a szving egyszerű harmóniáinak, frazeálási lehetőségeinek fejlesztése.
Egyszerűbb dallamok, improvizációk, motívumok leírása, elemzése.
Rögtönzési gyakorlatok bluesra. Adott ritmus blues skálával.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott és két kijelölt skála két oktávon.
- Egy szabadon választott és két kijelölt jazz etűd.
- Két különböző tempójú egyszerű blues vagy jazz–sztenderd bemutatása a tanult zenei ismeretek és játéktechnika használatával, egyszerű improvizációval, zongorakísérettel.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek fejlesztése

- Moll moduszok
- Jazz–ben használt szerkesztési elvek megismerése
- Jazzban használatos zenei formák megismerése (AABA, ABAC stb.)
- Sus és fríg akkord fogalma

Hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig tanult hangsorok bővítése három oktávon, ezek tempójának gyorsítása.
- A páros és a páratlan metrumok összekötése.
- Azonos alapról induló modális skálák fejlesztése.
- Skálák és hármashangzatok, négyeshangzatok bontásainak gyakorlása a tanult jazzes vonásokkal.
- Természetes üveghangok.
- A jazz–hegedüléshez szükséges vonókezelés fejlesztése (Vonóval, váltakozó ritmizálással).
- A „pizzicato” játékmód fejlesztése, különös tekintettel a bal kézre.
- Tiszta, intonált hangkép kialakítása három oktávon.

Improvizációs készség fejlesztése

- Improvizációs gyakorlatok harmóniahangokkal és moll moduszokkal.
- Hosszabb ritmus–patternekkal való improvizálás.
- A tanár által kijelölt jazz–darabok elemzésének folytatása, transzkripciók gyakorlatok.
- A blues és a szving egyszerű harmóniáinak, frazeálási lehetőségeinek fejlesztése.
- Egyszerűbb dallamok, improvizációk, motívumok leírása, elemzése.
- A „levegő vétel”–es, megakasztott vonókezelés fejlesztése, a dallamívek, rögtönzött motívumok összekötésének gyakorlása.
- Zongorakísérettel való előadás fejlesztése.

Ajánlott tananyag

David N. Baker: A New and Innovative System for Learning to Improvise for Strings
David N. Baker: Stringed Instruments Improvisation, Vol. I (Violin and Viola) and Vol. II Cello and Bass
Matt Glaser and Stephane Grappelli: Jazz Violin
Alice Kay Kanack: Improvisation for Children
Fred Lipsius with Evan Price: Reading Key Jazz Rhythms

Követelmények

A páros és a páratlan metrumok összekötése.
Azonos alapról induló modális skálák fejlesztése.
Improvizációs gyakorlatok harmóniahangokkal és moll moduszokkal.
Hosszabb ritmus–patternekkal való improvizálás.
Egyszerűbb dallamok, improvizációk, motívumok leírása, elemzése.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott és két kijelölt skála három oktávon.
- Egy szabadon választott és két kijelölt jazz etűd.
- Két különböző tempójú egyszerű blues vagy jazz–sztenderd bemutatása a tanult zenei ismeretek és játéktechnika használatával, egyszerű improvizációval, zongorakísérettel.

4. évfolyam „A” tagozat**Fejlesztési feladatok***Zenei ismeretek fejlesztése*

- Összetett jazz–akkordok (69, 79, 11, 13 stb.)
- Összetett jazz–akkordok és a modális skálák, moll moduszok kapcsolata.
- Diatonikus váltóhangok.
- Horizontálás egyszerűbb sztenderdekkel.

Hangszerkezelés fejlesztése

- Azonos alapról induló modálisok gyakorlása.
- Skálák és hármashangzatok, négyeshangzatok bontásainak folytatása.
- Felhangok, üveghangok fejlesztése.
- A „pizzicato” játékmód fejlesztése.
- A kettős fogású, duplahangok bevezetése (terc skálák G, C, D, A, és ezek moll hangsorai) „pizzicato” módban.
- A skálák, üres húr nélkül való gyakorlása, a második és harmadik fekvésből indulva.
- Tiszta, intonált hangkép kialakítása az összes fekvésben.

Improvizációs készség fejlesztése

- A blues és a szving harmóniáinak, dallamíveinek frazeálási lehetőségeinek bevezetése.
- Improvizációs gyakorlatok diatonikus váltóhangokkal.
- Rögtönzés az összetett jazz–akkordok hangjaival egyszerűbb, jazzben használatos kadenciákra.
- Dallamok, improvizációk, motívumok leírása, elemzése.
- A tanuló önállóan írt, egyszerű harmónia sorainak, saját improvizációs motívumainak fejlesztése.
- Jazzes, szvingelő lüktetés fejlesztése, jazz–sztenderdek repertoárszerű kialakítása.
- Zongorakísérettel való előadás.

Ajánlott tananyag

David N. Baker: A New and Innovative System for Learning to Improvise for Strings
David N. Baker: Stringed Instruments Improvisation, Vol. I (Violin and Viola) and Vol. II Cello and Bass)
Matt Glaser and Stephane Grappelli: Jazz Violin
Matt Glaser and Joe Viola: Jazz Chord Studies for Violin
Craig Duncan: Fiddling Chord Book

Követelmények

Összetett jazz–akkordok (69, 79, 11, 13 stb.)
Diatonikus váltóhangok.
Horizontálás egyszerűbb sztenderdekkel.
A blues és a szving harmóniáinak, dallamíveinek frazeálási lehetőségeinek megismerése.
Improvizációs gyakorlatok diatonikus váltóhangokkal.
Rögtönzés az összetett jazz–akkordok hangjaival egyszerűbb, jazzben használatos kadenciákra.
Dallamok, improvizációk, motívumok leírása, elemzése.
Jazzes, szvingelő lüktetés fejlesztése, jazz–sztenderdek repertoárszerű kialakítása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott és két kijelölt skála négy oktávon.
- Egy szabadon választott és két kijelölt jazz etűd.
- Két különböző tempójú blues vagy jazz–sztenderd bemutatása a tanult zenei ismeretek és játéktechnika használatával, egyszerű improvizációval, zongorakísérettel.

5. évfolyam „A” tagozat**Fejlesztési feladatok***Zenei ismeretek fejlesztése*

- Rhythm changes, szerkezete, harmóniaváza, variációi,
- Be–bop skálák
- Alterált dominánsok

Hangszerkezelés fejlesztése

- Bonyolultabb, páros és páratlan metrumok, variált ritmizációk összekötésének fejlesztése.
- Etűd játék a tanult zenei anyaghoz kapcsolódóan.
- A quart, quint kettős fogású skálák megszólaltatása „pizzicato” módban
- A quart, quint skálák bevezetése „arco” módban.
- Hangközök lejátszása pengetve, illetve vonóval „kíséret” céllal.
- Tiszta, intonált, biztonságos hegedülés kialakítása négy oktávon.

Improvizációs készség fejlesztése

- Improvizációs gyakorlatok be–bop skálákkal.
- Rhythm changes gyakorlatok. Harmónia hangos improvizáció. Diatonikus váltóhangokkal rögtönzés.
- Szóló írása adott harmóniasorra a tanult eszközökkel.
- Dallamok, improvizációk, motívumok, transzkripciók leírása, elemzésének fejlesztése.
- A tanuló önállóan írt, egyszerű harmónia sorainak, saját improvizációs motívumainak fejlesztése.
- Zongorakísérettel való előadás.

Ajánlott tananyag

David N. Baker: A New and Innovative System for Learning to Improvise for Strings
David N. Baker: Stringed Instruments Improvisation, Vol. I (Violin and Viola) and Vol. II Cello and Bass)
Matt Glaser and Stephane Grappelli: Jazz Violin
Matt Glaser and Joe Viola: Jazz Chord Studies for Violin
Craig Duncan: Fiddling Chord Book
Julie Lyonn Lieberman: Improvising Violin
Didier Lockwood: Cordes et ame Improvisation, method for jazz violin

Követelmények

Rhythm changes, szerkezete, harmóniaváza, variációi,
Alterált dominánsok
Improvizációs gyakorlatok be–bop skálákkal.
Rhythm changes gyakorlatok.
Harmónia hangos improvizáció.
Diatonikus váltóhangokkal rögtönzés.
A tanuló önállóan improvizációs motívumainak fejlesztése.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két szabadon választott és két kijelölt skála négy oktávon.
- Két szabadon választott és két kijelölt jazz etűd.
- Három különböző tempójú blues vagy jazz–sztenderd bemutatása a tanult zenei ismeretek és játéktechnika használatával, egyszerű improvizációval, zongorakísérettel.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek fejlesztése

- Modális jazz megismerése
- Kvart akkordok
- Pentaton skálák használata a modális jazzben.
- Salsa és latin jazzben a hegedű használata, szerepe.
- Hegedű szerepe a jazz–rockban.

Hangszerkezelés fejlesztése

- Pentaton skálagyakorlatok, minden moduszban és kromatikusan.
- Kvart skálák gyakorlása.
- Trilla, pergőtechnika fejlesztése.
- Vibrató fejlesztése minden fekvésben.
- Akkordok kettőshanggal (pengetve vagy vonóval) való megszólaltatásának fejlesztése ”kíséret” céllal.

Improvizációs készség fejlesztése

- Improvizációs gyakorlatok álló harmóniákra pentaton skálákkal és modális skálákkal.
- Váltakozó metrumú ritmus patternekkal való improvizálás.
- Dallamok, improvizációk, motívumok, transzkripciók leírása, elemzésének fejlesztése.
- A tanuló önállóan írt, egyszerű harmónia sorainak, saját improvizációs motívumainak fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Matt Glaser and Stephane Grappelli: Jazz Violin
Matt Glaser and Joe Viola: Jazz Chord Studies for Violin
Craig Duncan: Fiddling Chord Book
Julie Lyonn Lieberman: Improvising Violin
Julie Lyonn Lieberman: Rockin' Out With Blues Fiddle
Sam Bardfeld: Salsa Violin: How to Play Salsa, Charanga and Latin Jazz Violin
Didier Lockwood: Cordes et ame Improvisation,method for jazz violin

Követelmények

Modális jazz megismerése

Pentaton skálák használata a modális jazzben.

Salsa és latin jazzben a hegedű használata, szerepe.

Pentaton skálagyakorlatok, minden moduszban és kromatikusan.

Improvizációs gyakorlatok álló harmóniakra pentaton skálákkal és modális skálákkal.

Váltakozó metrumú ritmus patternekkal való improvizálás.

Dallamok, improvizációk, motívumok, transzkripciók leírása, elemzésének fejlesztése.

A tanuló önállóan írt, saját improvizációs motívumainak fejlesztése.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két szabadon választott és két kijelölt skála négy oktávon.

– Két szabadon választott és két kijelölt jazz etűd.

– Három különböző tempójú blues vagy jazz–sztenderd bemutatása a tanult zenei ismeretek és játéktechnika használatával, egyszerű improvizációval, zongorakísérettel, esetleg a tanszak más hangszeres tanulóival duó, trió formációban.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek fejlesztése

– Moll moduszok.

– Jazz–ben használt szerkesztési elvek megismerése.

– Jazzban használatos zenei formák megismerése (AABA, ABAC stb.).

– Sus és fríg akkord fogalma.

– Összetett jazz–akkordok (69, 79, 11, 13 stb.)

– Összetett jazz–akkordok és a modális skálák, moll moduszok kapcsolata.

Hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig tanult hangsorok bővítése három oktávon, ezek tempójának gyorsítása.

– A páros és a páratlan metrumok összekötése.

– Azonos alapról induló modális skálák fejlesztése.

– Skálák és hármashangzatok, négyeshangzatok bontásainak gyakorlása a tanult jazzes vonásokkal.

– Természetes üveghangok.

– Azonos alapról induló modálisok gyakorlása.

– Skálák és hármashangzatok, négyeshangzatok bontásainak folytatása.

Improvizációs készség fejlesztése

– Improvizációs gyakorlatok harmóniahangokkal és moll moduszokkal.

– Hosszabb ritmus patternekkal való improvizálás.

– A blues és a szving harmóniáinak, dallamíveinek frazeálási lehetőségeinek bevezetése.

– Improvizációs gyakorlatok diatonikus váltóhangokkal.

– Rögtönzés az összetett jazz–akkordok hangjaival, egyszerűbb jazzben használatos kadenciákra.

Ajánlott tananyag

David N. Baker: A New and Innovative System for Learning to Improvise for Strings

David N. Baker: Stringed Instruments Improvisation, Vol. I (Violin and Viola) and Vol. II Cello and Bass)

Matt Glaser and Stephane Grappelli: Jazz Violin

Matt Glaser and Joe Viola: Jazz Chord Studies for Violin

Craig Duncan: Fiddling Chord Book

Követelmények

Jazz-ben használt zenei formák, szerkesztési elvek megismerése.
Azonos alapról induló modális skálák.
Improvizációs gyakorlatok harmóniahangokkal és moll moduszokkal.
Hosszabb ritmus patternekkkel való improvizálás.
Improvizációs gyakorlatok diatonikus váltóhangokkal.
Rögtönzés az összetett jazz-akkordok hangjaival, egyszerűbb jazzben használatos kadenciákra.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két szabadon választott és két kijelölt skála négy oktávon.
- Két szabadon választott és két kijelölt jazz etűd.
- Négy különböző tempójú blues vagy jazz-sztenderd (kettőt a tanár választ ki) bemutatása a tanult zenei ismeretek és játéktechnika alkalmazásával (téma, improvizáció, téma) formában, zongorakísérettel.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek fejlesztése

- Diatonikus váltóhangok
- Horizontálás egyszerűbb sztenderdekkel
- Rhythm changes, szerkezete, harmóniaváza, variációi
- Be-bop skálák
- Blues átharmonizálása

Hangszerkezelés fejlesztése

- A „pizzicato” játékmód fejlesztése.
- A kettős fogású, duplahangok bevezetése (terc skálák G, C, D, A, és ezek moll hangsorai) „pizzicato” módban.
- A skálák, üres húr nélkül való gyakorlása, a második és harmadik fekvésből indulva.
- Bonyolultabb, páros és páratlan metrumok, variált ritmizációk összekötésének fejlesztése.
- Etűd játék a tanult zenei anyaghoz kapcsolódóan.
- A quart, quint kettős fogású skálák megszólaltatása „pizzicato” módban
- A quart, quint skálák bevezetése „arco” módban.

Improvizációs készség fejlesztése

- Improvizációs gyakorlatok be-bop skálákkal.
- Rhythm changes és blues gyakorlatok. Harmónia hangos improvizáció. Diatonikus váltóhangokkal rögtönzés.
- A tanuló önállóan írt, egyszerű harmóniasorainak, saját improvizációs motívumainak fejlesztése.
- Jazzes, szvingelő lüktetés fejlesztése, jazz-sztenderdek repertoárszerű kialakítása.
- Zongorakísérettel való előadás.

Ajánlott tananyag

David N. Baker: A New and Innovative System for Learning to Improvise for Strings
David N. Baker: Stringed Instruments Improvisation, Vol. I (Violin and Viola) and Vol. II Cello and Bass)
Matt Glaser and Stephane Grappelli: Jazz Violin
Matt Glaser and Joe Viola: Jazz Chord Studies for Violin
Craig Duncan: Fiddling Chord Book
Julie Lyonn Lieberman: Improvising Violin
Didier Lockwood: Cordes et ame Improvisation,method for jazz violin

Követelmények

Horizontálás egyszerűbb sztenderdekkel
Be–bop skálák
Improvizációs gyakorlatok *be–bop* skálákkal.
Rhythm changes és blues gyakorlatok.
Rögtönzés diatonikus váltóhangokkal.
Jazz–sztenderdek repertoárszerű kialakítása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két szabadon választott és két kijelölt skála négy oktávon.
- Két szabadon választott és két kijelölt jazz etűd.
- Négy különböző tempójú blues vagy jazz–sztenderd (kettőt a tanár választ ki) bemutatása a tanult zenei ismeretek és játéktechnika alkalmazásával (téma, improvizáció, téma) formában, zongorakísérettel.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek fejlesztése

- Alterált dominánsok;
- Modális jazz megismerése;
- Kvart akkordok;
- Pentaton skálák használata a modális jazzben.

Hangszerkezelés fejlesztése

- Hangközök lejátszása pengetve, illetve vonóval „kíséret” céllal.
- Pentaton skálagyakorlatok, minden moduszban és kromatikusan.
- Kvart skálák gyakorlása.
- Trilla, pergőtechnika fejlesztése.
- Vibrato fejlesztése minden fekvésben.
- Akkordok kettőshanggal (pengetve vagy vonóval) való megszólaltatásának fejlesztése „kíséret” céllal.

Improvizációs készség fejlesztése

- Improvizációs gyakorlatok álló harmóniákra pentaton skálákkal és modális skálákkal.
- Váltakozó metrumú ritmus patternekkal való improvizálás.
- Önálló transzkripciók írása. A leírt szólókból kiírt és megtanult motívumokkal saját szóló írása, szerkesztése.

Ajánlott tananyag

David N. Baker: A New and Innovative System for Learning to Improvise for Strings
David N. Baker: Stringed Instruments Improvisation, Vol. I (Violin and Viola) and Vol. II Cello and Bass)
Matt Glaser and Stephane Grappelli: Jazz Violin
Matt Glaser and Joe Viola: Jazz Chord Studies for Violin
Craig Duncan: Fiddling Chord Book
Julie Lyonn Lieberman: Improvising Violin
Didier Lockwood: Cordes et ame Improvisation, method for jazz violin

Követelmények

Modális jazz megismerése;
Pentaton skálák használata a modális jazzben.
Improvizációs gyakorlatok álló harmóniákra pentaton skálákkal és modális skálákkal.
Váltakozó metrumú ritmus patternekkal való improvizálás.
Önálló transzkripciók írása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két szabadon választott és két kijelölt skála négy oktávon.
- Két szabadon választott és két kijelölt jazz etűd.
- Négy különböző tempójú blues vagy jazz–sztenderd (kettőt a tanár választ ki) bemutatása a tanult zenei ismeretek és játéktechnika alkalmazásával (téma, improvizáció, téma) formában, zongorakísérettel.

6. évfolyam „B” tagozat**Fejlesztési feladatok***Zenei ismeretek fejlesztése*

- Salsa és latin jazzben a hegedű használata, szerepe.
- Hegedű szerepe a jazz–rockban.
- A tritónuszos behelyettesítés használata.
- Harmóniasorok átharmonizálása.
- Alterált pentaton skálák
- Distancia skálák

Hangszerkezelés fejlesztése

- Arpeggio vonózás, akkord törés fejlesztése
- Felhangok használata a frázisok végén.
- Alterált pentaton skálagyakorlatok.
- Distancia skálagyakorlatok

Improvizációs készség fejlesztése

- Improvizációs gyakorlatok bluesra alterált pentaton skálákkal.
- A tanult módszerekkel átharmonizált harmóniasorokra adott eszközökkel (harmónia hangok, diatonikus és kromatikus váltóhangok) önálló szóló írása és játszása.
- Három a négyben – négy a háromban érzet kialakítását szolgáló gyakorlatok. Adott ritmusképletekkel való rögtönzések.

Ajánlott tananyag

Matt Glaser and Stephane Grappelli: Jazz Violin
Matt Glaser and Joe Viola: Jazz Chord Studies for Violin
Craig Duncan: Fiddling Chord Book
Julie Lyonn Lieberman: Improvising Violin
Didier Lockwood: Cordes et ame Improvisation,method for jazz violin
Julie Lyonn Lieberman: ckin' Out With Blues Fiddle Salsa Violin: How to Play Salsa,
Sam Bardfeld: Charanga and Latin Jazz Violin
Didier Lockwood: Cordes et ame Improvisation,method for jazz violin

Követelmények

- A tritónuszos behelyettesítés használata.
- Harmóniasorok átharmonizálása.
- Distancia skálák ismerete
- Felhangok használata a frázisok végén.
- Improvizációs gyakorlatok bluesra alterált pentaton skálákkal.
- Átharmonizált harmóniasorok önálló írása és játszása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két szabadon választott és két kijelölt skála négy oktávon (a skálák játszása oda–vissza értendő).
- Három skála kettősfogással „pizzicato” és „arco” módban.
- Két szabadon választott és két kijelölt jazz etűd vagy rövidebb előadási darab.
- Négy különböző tempójú és hangulatú blues vagy jazz–sztenderd, (lehet közöttük a tanuló saját szerzeménye, amennyiben annak színvonala megfelel a tanszak követelményeinek, kettőt a tanár választ ki.) előadása a tanultak felhasználásával (bevezetés, téma, improvizáció, téma, befejezés) formában a tanszakokból összeállított formációban (pl.: zongora, gitár, dob, basszus, hegedű duók, triók, quartettek) jazzkoncertszerű előadás módban.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után**„A” tagozaton****A tanuló**

- ismerje a hegedű fekvéseit, játékmódjait;
- ismerje a gyakoribb blues–sémákat, egyszerűbb blues–harmonizációkat, a II–V–I–es funkciós improvizációs sémák főbb formáit;
- ismerje a különböző improvizációs skálákat, skálamodelleket;
- ismerje a tananyag fontosabb improvizációs, stílus– és ritmikai gyakorlatait;
- rendelkezzen megfelelő repertoárral 5–10 különböző karakterű jazz–sztenderd játéka kotta nélkül, különböző kíséresi formákkal, egyszerű improvizáció;
- ismerjen néhány dúr és moll bluesst;
- legyen képes 2–3 leírt kíséretet és szólót az eredeti hangfelvétellel uniszónóban eljátszani;

„B” tagozaton

Az „A” tagozat követelményein felül a tanult ismeretek magasabb szintű alkalmazása (technika és előadásmód), és a végzett anyag mennyiségének növelése (repertoár) az elvárás. Adott esetben a tanuló legyen alkalmas szakirányú tanulmányok folytatására.

A művészeti alapvizsga követelményei**A vizsga részei**

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgyai és időtartama

Jazz–hegedű főtárgy

„A” tagozaton minimum 10 perc;

„B” tagozaton minimum 15 perc.

A vizsga tartalma**„A” tagozat**

- Dúr és moll skálák 7#, 7b–ig a hegedű „klasszikus” hangterjedelmében
- Egy jazz–etűd vagy transzkripció előadása (transzkripció esetében kísérettel) – Ramon Ricker: Pentatonic scales for jazz improvisation nehézségi szintjén.
- két különböző tempójú jazz–sztenderd bemutatása (téma–önálló improvizáció–téma formában) kotta nélkül

„B” tagozat

- Dúr és moll skálák 7#, 7b-ig legalább a hegedű „klasszikus” hangterjedelmében
  - Modális skálák
  - Rögtönzés a vizsgán megadott egyszerű (pl. II–V–I) kadenciális harmóniasorra,
  - Transzkripció előadása felvétellel, vagy kísérettel, (Realbook) nehézségi szintjén
  - Egy dúr blues (kadenciális), moll blues, *Rhythm changes* téma – rögtönzött improvizáció – téma formában, a hátréből a vizsgabizottság választ
  - Két különböző tempójú jazz–sztenderd bemutatása (téma – önálló improvizáció – téma formában)
- A transzkripció kivételével minden kotta nélkül játszandó

A vizsga értékelése

- Megfelelés az előírt követelményeknek
- Technikai felkészültség
- Hangszerhasználat, vonókezelés
- Helyes ritmus és tempó
- Előadásmód
- A zenei stílus és az előírások megvalósítása
- Zenei memória
- Alkalmazkodóképesség
- Állóképesség

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.
Rendszeresen hangolt zongora vagy elektromos zongora.
Nagyméretű falitűkör.
Legalább egy darab állítható kottaállvány.
Metronóm.
Hangrögzítésre és CD lejátszásra alkalmas audió eszköz.